USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl dne 6. srpna 2021 v trestní věci odsouzeného

Radomíra L.,

narozeného xxx v xxx, bytem xxx, t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Karviná,

o návrhu odsouzeného na přerušení výkonu trestu odnětí svobody,

takto:

Podle § 325 odstavec 1 trestního řádu a contrario **se žádost odsouzeného**

o přerušení výkonu trestu odnětí svobody uloženého mu rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 10. 2019, č. j. 50 T 2/2019-3871, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 3. 2020, sp. zn. 5 To 7/2020,

zamítá.

Odůvodnění:

1. Dne 22. 6. 2020 požádal odsouzený Radomír L. prostřednictvím svého obhájce JUDr. Maria Hanáka u Okresního soudu v Karviné o přerušení aktuálního výkonu trestu odnětí svobody ve věci Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 10 (správně 50) T 2/2019 v trvání 10 let se zařazením pro jeho výkon do věznice se zvýšenou ostrahou. Žádost odůvodnil svým nepříznivým zdravotním stavem a přiložil k ní rozhodnutí Úřadu práce ČR ze dne 19. 5. 2014, č. j. 415747/14/OT, lékařskou zprávu Institutu klinické a experimentální medicíny Praha (dále jen IKEM) ze dne 9. 10. 2019 a posudek o invaliditě OSSZ Ostrava – město ze dne 24. 10. 2011, č. j. LPS/2011/7404-OV_CSSZ (č. l. 1-7). Okresní soud v Karviné po přezkoumání žádosti a vyžádání podkladových materiálů předložil předmětný spis Krajskému soudu v Ostravě jako soudu věcně příslušnému (č. l. 11-23).

2. Krajský soud v Ostravě po přezkoumání návrhu odsouzeného, spisového materiálu soudu a vyžádaného odborného stanoviska Zdravotního střediska komise č. 3 Zdravotnické služby Vězeňské služby ČR, Oblastní lékařské komise ze dne 3. 7. 2020, č. j. ZLK č. 1-77/2020, rozhodl dne 13. 8. 2020 tak, že žádosti odsouzeného nevyhověl a tuto zamítl s odůvodněním, že nebylo prokázáno, že výkon trestu odnětí svobody pro odsouzeného Radomíra L. představuje ohrožení života a zdraví více, než kdyby byl na svobodě. Soud totiž vyhodnotil, že aktuální zdravotní stav odsouzeného, který byl pod řádným medicínským dohledem s nezbytnými lékařskými zákroky, nezakládal důvod k přerušení výkonu trestu (usnesení č. j. 30 Nt 1317/2020-24). Z podnětu stížnosti obhájce odsouzeného proti tomuto usnesení pak Vrchní soud v Olomouci přezkoumal správnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení, které tomuto rozhodnutí předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost není důvodná, a tuto dne 1. 9. 2020 zamítl (usnesení č. j. 5 To 64/2020-33). Dne 29. 10. 2020 byla Ústavnímu soudu České republiky doručena ústavní stížnost stěžovatele – odsouzeného

Radomíra L. proti rozhodnutím obecných soudů uvedeným v odstavci 2. Ústavní soud ji posoudil jako důvodnou a svým nálezem ze dne 20. 4. 2021, sp. zn. II. ÚS 3063/20, vyslovil, že usneseními Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 8. 2020, č. j. 30 Nt 1317/2020-24, a Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 9. 2020, č. j. 5 To 64/2020-33, bylo porušeno ústavně zaručené základní právo odsouzeného na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a napadená rozhodnutí zrušil. Přitom vyslovil, že úkolem obecných soudů bude zjistit, zda je v současnosti vyloučeno opakování porušení léčebného režimu u odsouzeného, a pokud ne, zda následky takovéhoto porušení nevylučují závěr, že odsouzenému je zajištěna ve výkonu trestu natolik dostatečná zdravotní péče, která umožňuje pokračování ve výkonu trestu (viz body 24. a 25 tohoto nálezu).

3. Dne 24. 5. 2021 obhájce odsouzeného zaslal krajskému soudu návrh na doplnění dokazování (č. l. 44 – 46), aby soud jednak důkladně prověřil, zda je vězeňská služba skutečně schopna zajistit řádnou péči o zdraví odsouzeného i vzhledem k tomu, že z její strany v minulosti došlo k opakovanému zásadnímu selhání (včetně rekapitulace jednotlivých pochybení v 11 bodech, kdy body 1 až 9 postihují ještě dobu vazebního stíhání), a dále, aby soud nechal vypracovat znalecký posudek z oboru zdravotnictví, v němž by se znalec vyjádřil k jak zásadní újmě na zdraví může dojít v případě vysazení léků, nezbytné hygieny a diety u odsouzeného, a rovněž k tomu, jaké jsou standartní požadavky pro léčbu odsouzeného zejména s ohledem na to, že se jedná o člověka s transplantovanými játry. Dále nechť se k tomuto následně vyjádří i vězeňská služba, zda je schopna tyto minimální požadavky zajistit, a proč v minulosti nerespektovala opakovaně požadavky lékařů, zejména z IKEM. Dne 1. 6. 2021 pak obhájce odsouzeného zaslal soudu další kopie zpráv týkajících se zdravotního stavu jeho klienta (č. l. 70-77) a nově navrhl, aby věc byla projednána ve veřejném zasedání, v rámci kterého by byl vyslechnut odsouzený Radomír L., dále jeho manželka Renáta L., a až na základě takto provedených výslechů by si soud vyžádal zprávy z IKEM a vězeňské služby a případně nechal vypracovat znalecký posudek (č. l. 69). Podklady od obhájce byly soudem zaslány k vyjádření Generálnímu ředitelství Vězeňské služby ČR, odboru zdravotnické služby.

4. Ze spisového materiálu soudu lze zrekapitulovat, že odsouzený Radomír L. byl rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 10. 2019, č. j. 50 T 2/2019-3871, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 11. 3. 2020, sp. zn. 5 To 7/2020, uznán vinným ze spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c), odst. 4 písm. c) trestního zákoníku a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 10 let se zařazením do věznice se zvýšenou ostrahou, a dále pak i k trestu propadnutí zajištěné věci. Trest odnětí svobody v současné době odsouzený vykonává ve Věznici Karviná, předpokládaný konec trestu je stanoven na 5. 5. 2028. Z původní zprávy Oblastní lékařské komise č. 3 Zdravotnické služby Vězeňské služby ČR (č. l. 19) vyplynulo, že 7. 5. 2020 byla provedena ve Věznici Karviná vstupní lékařská prohlídka odsouzeného. Touto byl u něj zjištěn kompenzovaný zdravotní stav odpovídající v minulosti zjištěným a chronicky léčeným onemocněním, které vyžadují i nadále léčbu a specializovanou dispenzarizaci. Z dostupné dokumentace a vyšetření je patrné, že odsouzený Radomír L. je již od roku 2015 po transplantaci jater. Prodělal infekční hepatitidu B s recidivou, je po opakovaných bakteriálních zánětech v oblasti dolních končetin, zejména vpravo. Dále má chronický zánět průdušek kuřáka, v anamnéze je uvedena i přetlaková choroba, ale toho času bez nutnosti léčby. Odsouzený je trvale léčen imunosupresivy a antivirotiky. Pro své základní onemocnění, což je stav po transplantaci, je dispenzarizován na klinice hepatogastroenterologie IKEM, kam dojíždí k ambulantním kontrolám. Podle tehdejších závěrů Oblastní lékařské komise nebyla u něj indikace k podání návrhu na přerušení výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů. Odsouzený byl i nadále schopen výkonu trestu odnětí svobody a Vězeňská služba ČR mu byla v tomto stádiu nemoci schopna poskytovat, anebo ve spolupráci s mimovězeňskými

zdravotnickými zařízeními zajistit potřebnou zdravotní péči. Sama Vězeňská služba ČR, Věznice Karviná ve svém sdělení uvedla (č. l. 16), že odsouzený byl na základě změny zdravotní klasifikace přemístěn 30. 4. 2020 z Věznice Mírov do Věznice Karviná. Po pobytu na nástupním oddíle byl 15. 5. 2020 umístěn do specializovaného oddílu trvale pracovně nezařaditelných odsouzených. V novém prostředí se bez problémů adaptoval.

5. S ohledem na vázanost soudu prvního stupně právním názorem výše citovaného nálezu Ústavního soudu, byly u Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR, obhájce odsouzeného a Věznice Karviná vyžádány nové zprávy o zdravotním stavu odsouzeného a jeho výkonu trestu odnětí svobody, aby mohlo být znovu posouzeno, zda u odsouzeného Radomíra L. je či není na místě rozhodnout o přerušení výkonu trestu (č. l. 63-67, 84-86, 96-97). Vyžádané podklady pak byly v zájmu zachování zásady kontradiktornosti zaslány obhájci i krajskému státnímu zastupitelství. Na toto již nebylo žádným vyjádřením reagováno.

6. Ze zprávy MUDr. Jany K. vystavené v rámci posledně provedené prohlídky odsouzeného na klinice hepatogastroenterologie IKEM dne 10. 5. 2021 (č. l. 46 a také č.l. 77), je zřejmé, že odsouzený Radomír L. je pacient po transplantaci jater prodělané 2. 1. 2015, kdy je v klinicky stabilizovaném stavu. Je u něj životně důležité, aby pravidelně užíval imunosupresi, zároveň antivirotika k prevenci reaktivace hepatitidy B. V případě vynechání dávky imunosupresiv hrozí odmítnutí štěpu jater s jeho nevratným poškozením až jaterním selháním. Zároveň je u něj nutné dodržovat zvýšenou hygienu vzhledem k riziku infekčních komplikací. Kontrola je stanovena v ambulanci kliniky hepatogastroenterologie IKEM za 4 měsíce s doporučením racionální diety s dostatkem kvalitních bílkovin a příjmu tekutin min. 1,5 l za den, úpravy omezovacích prostředků v oblasti kotníků při vhodnosti používání elastické bandáže či punčochy na pravé dolní končetině.

7. Ze sdělení ředitele Věznice Karviná ze dne 20. 7. 2021 (č. l. 103) vyplývá, že zdravotní stav Radomíra L. se od doby posouzení Oblastní lékařské komise č. 1 (správně č. 3) z 7/2020 nezměnil a nadále platí, že nejsou splněna kritéria pro podání návrhu z jejich strany na přerušení výkonu trestu odnětí svobody. Z detailního přehledu dálkových eskort odsouzeného do IKEM je zřejmé, že přesun termínu odborného vyšetření z 9. 11. na 12. 11. 2020 iniciovalo samo toto zdravotnické zařízení, nikoliv VS ČR. Před eskortou z Věznice Karviná byl odsouzený naveden na zdravotnické středisko a byl vybaven dostatečným počtem předepsaných léků. Po eskortě byl k prohlídce převezen na zdravotnické středisko dne 20. 11. 2020 a o nedostatku léků se nezmínil. Dne 26. 11. 2020 se nahlásil do ordinace, kde si převzal předepsané léky. Dle sdělení lékaře nelze u Radomíra L. v tomto chronickém a stabilizovaném stadiu onemocnění při pravidelných kontrolách na specializovaných pracovištích, kdy jsou tyto intervaly několikaměsíční, rozhodně považovat několikadenní změny termínu vyšetření za stav, který by pacienta jakkoliv ohrožoval, či se dal hodnotit jako nedostatek ve zdravotní péči. Odsouzení obecně nesmí být z bezpečnostních důvodů zpravováni o přesných termínech vyšetření a kontrol, kdy toto je zdravotním personálem VS ČR přísně dodržováno. Odsouzený má již naplánovanou eskortu k dalšímu vyšetření v IKEM (9/2021). Tak jako všichni ostatní odsouzení, má i Radomír L. možnost řešit své zdravotní problémy, včetně nedostatku předepsaných léků, kterýkoliv pracovní den od 6.30 do 15.00 hod., a v době nepřítomnosti zdravotního personálu věznice jsou zdravotní potíže odsouzených řešeny ve spolupráci s civilními zdravotnickými zařízeními v Karviné. Dle stanoviska lékařů je odsouzený Radomír L. v současnosti schopen výkonu trestu odnětí svobody a VS ČR je v tomto stádiu jeho nemoci schopna poskytovat a ve spolupráci s mimovězeňskými zdravotnickými zařízeními zajišťovat potřebnou zdravotní péči.

8. Odbor zdravotnické služby Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR se ve svém stanovisku ze dne 16. 6. 2021 (č. l. 88-90) podrobně vyjádřil ke způsobu fungování a organizaci pracovních postupů při podávání podnětů soudům na přerušení výkonu trestu odnětí svobody, případně při zpracování stanovisek k žádostem soudů ve věci řízení o přerušení výkonu trestu odnětí svobody. Ve vztahu k nastavené medikaci odsouzeného Radomíra L. a jeho obhájcem vytýkaného nepodání léků sdělil, že lékařské zprávy IKEM skutečně obsahují informaci o známkách vynechání dávky imunosupresivního léku, který je odsouzenému Radomíru L. pravidelně předepisován, avšak upozornil na fakt, že tento lék mu není podáván přímo a pod dohledem. Jedná se o lék, který dle poučení užívá zcela samostatně, tj. má jej k dispozici u sebe. Tyto léky jsou mu podle zdravotnické dokumentace vedené Vězeňskou službou ČR pravidelně předávány. Odsouzený byl opakovaně poučen o tom, že v případě krátící se zásoby léků má tuto informaci oznámit na zdravotnickém středisku za účelem jejich zajištění léků. Pokud tedy došlo k tomu, že odborný lékař měl podezření na nepravidelné užívání dotčeného léku, pak tato skutečnost pramenila spíše v nekázni odsouzeného jako pacienta, protože měl léky v odpovídajícím množství k dispozici. Pokud jde o nedostavení se odsouzeného k plánovaným kontrolám ve specializovaných mimovězeňských zařízeních, byly kontroly na odborném pracovišti IKEM zrealizovány podle plánu. V jediném případě dne 7. 10. 2019 nebylo vyšetření provedeno v původně plánovaném termínu, a to z důvodu nedostatečného organizačního zajištění eskorty, nicméně došlo k okamžitému a rychlému přeobjednání a vyšetření se uskutečnilo s odstupem dvou pracovních dnů dne 9. 10. 2019. Rovněž byla odložena některá vyšetření v průběhu roku 2020, a to z podnětu odborného pracoviště kvůli probíhající nepříznivé epidemiologické situaci (pozn. na žádost lékařky IKEM - MUDr. K. kontrola přesunuta z 15. 3. 2021 na 10. 5. 2021 – viz č. l. 94). Vyšetření, resp. hodnocení výsledků průběžných vyšetření bylo provedeno distančně, stejně jako vystavení receptů na léčivé přípravky. Pokud jde o jiná než medikamentózní opatření (např. elastická bandáž nohou, racionální dieta s bílkovinami, častá oční kontrola) a odborná lékařka doporučila v rámci léčebného plánu dodržování zvýšené hygieny, bylo to mimo jiné i předmětem podané stížnosti obhájce odsouzeného. Tou se odbor zdravotnické služby zabýval v rámci šetření kvality poskytované péče podle nařízení GŘ č. 55/2014, kdy jeho stížnost shledal částečně důvodnou, nikoli však zásadního charakteru. Zjištěný nedostatek byl odstraněn, když odborný lékař mimovězeňského poskytovatele blíže specifikoval své doporučení. Ve všech ostatních bodech byl postup při poskytování zdravotních služeb vyhodnocen jako bezchybný. Dále odbor zdravotnické služby neshledal rozpor mezi protokolem oblastní lékařské komise č. 3 zpracovaný ve Věznici Karviná dne 3. 7. 2020 a jejich zjištěními. Tvrzení o neposkytování léčivých přípravků není jakkoli podloženo, resp. na základě vlastních zjištění vycházejících ze zdravotnické dokumentace je patrné, že odsouzený léky dostával, a mohl je tak užívat dle předepsaného dávkování. Jestliže tak nečinil, tak tato skutečnost nemůže být přičítána Vězeňské službě ČR. Jde-li o možnost poskytování nebo zajišťování zdravotních služeb, které vyžaduje zdravotní stav odsouzeného, pak se ztotožňují s názorem lékařské komise vyjádřeným v citovaném protokolu.

9. Z vyjádření praktických lékařů Vězeňské služby ČR při Věznici Karviná ze dne 1. 6. 2021 (č. l. 80) se podává souhrn léčebných úkonů a postupů v době od nástupu Radomíra L. do Věznice Karviná, včetně chronologického souhrnu diagnóz, výsledků vyšetření a léčby podle dostupné dokumentace a vyšetření. Dále je zde poukázáno na skutečnost, že vzhledem k platným předpisům (nařízení GŘ č. 32/2020) byla v lednu 2021 předána žádost odsouzeného o úlevy včetně dostupných podkladů k posouzení posudkovému lékaři. Posudkový lékař rozhodl ve své kompetenci v rámci daných předpisů, doloženého zdravotního stavu a samozřejmě také se znalostí podmínek a provozu výkonu trestu odnětí svobody. Ke vznesenému požadavku či doporučení „zvýšené hygieny“ posudkový lékař podal vysvětlení, že odsouzený má prakticky trvale přístup k teplé i studené vodě, nelze vyvozovat, že by takové doporučení nemohlo být

dodrženo, navíc doporučení zvýšené hygieny je směřováno vždy spíše k pacientovi než ke zdravotnickému personálu, nejedná se o zdravotnický či lékařský úkon. Toto vyjádření pak bylo Vězeňskou službou ČR, Věznice Karviná, v souvislosti s tvrzením obhájce odsouzeného o údajném opakovaném porušení léčebného režimu ze strany VS ČR doplněno sděleními ze dne 21. 6. 2021 (č. l. 92-95) a ze dne 30. 6. 2021 (č. l. 99-100), ve kterých je ještě podrobněji rozvedeno, jakým způsobem a kdy byla odsouzenému poskytována zdravotní péče, a po obsahové stránce lze konstatovat, že tato korespondují se zjištěními příslušného odboru Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR. Ze stanoviska MUDr. Josefa K. (lékaře ve Věznici Karviná) vyplývá, že odsouzený je po transplantaci jater (2. 1. 2015) pro těžkou fibrózu a cirhózu, IKEM jeho stav hodnotí jako příznivý. Po 6 letech od transplantace nelze vyloučit, ale ani předpokládat náhlou změnu stavu. VS ČR je schopna zajistit odsouzenému lékařskou péči tak, aby nedošlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu. Odsouzený je v podstatě v domácím léčení a je kontrolován v IKEM. Pokud jde o léčbu glaukomu, na očním vyšetření realizovaném dne 18. 2. 2020 není tento uveden v diagnózách a není předepsán a doporučen žádný lék. Na očním vyšetření dne 9. 12. 2020 je glaukom uveden pouze v anamnéze v minulosti – opět zde není žádný lék na glaukom předepsán ani doporučen. Bez tohoto nelze lék na zvýšený oční tlak ani předepsat, ani podávat. V případě diabetické diety je lékařem doplněno, že tato se přibližuje doporučenému stravování odborného lékaře. Pro odsouzeného ve snaze mu vyhovět opakovaně v rámci ordinace zdravotního střediska Věznice Karviná žádal o různé úlevy (francouzské berle, omezení poutání, lehká obuv, zvýšená hygiena, elastická bandáž, sprchování 1 x denně - viz podrobný rozpis na č. l. 94), některým žádostem však nebylo ze strany posudkového lékaře vyhověno (viz zpráva Oblastní lékařská komise č. 3 Zdravotnické služby Vězeňské služby ČR ve věci stížnosti odsouzeného ze dne 15. 4. 2021 na č. l. 100).

10. Z hodnocení Vězeňské služby ČR, Věznice Karviná ze dne 4. 6. 2021 (č. l. 83) vyplývá, že odsouzený Radomír L. se ve vězeňském prostředí zadaptoval bez problémů, jeho chování je na požadované úrovni, stanovené povinnosti si plní, konflikty nevyvolává, pořádek v cele i v osobních věcech si udržuje, na pravidla osobní hygieny dbá. Výkon trestu plní svůj účel.

11. Na tomto místě je třeba uvést, že procesně právní předpoklady rozhodování o přerušení výkonu trestu odnětí svobody a jejich interpretace vychází z ustanovení § 325 odst. 1 tr. řádu, podle kterého platí, že je-li odsouzený, na němž se vykonává trest odnětí svobody, stižen těžkou nemocí, může předseda senátu výkon trestu na potřebnou dobu přerušit. O těžkou nemoc jde zpravidla tehdy, jestliže odsouzenému buď hrozí bezprostřední nebezpečí smrti, nebo jestliže jde o chorobu, jejíž léčení nelze odložit na dobu po skončení výkonu trestu odnětí svobody bez nebezpečí pro jeho zdraví, ani nelze neodkladně poskytnout zdravotní péči, kterou nelze zajistit ve věznici nebo ve specializovaném zdravotnickém zařízení Vězeňské služby ČR, ani ji nelze krátkodobě zajistit při přerušení výkonu trestu podle § 56 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 10. 2019, sp. zn. 7 Tz 68/2019). Pojem těžké nemoci je na místě vykládat v souvislosti s charakterem a smyslem ustanovení § 325 tr. řádu jako součástí norem zajišťujících řádný výkon trestu odnětí svobody. Z tohoto hlediska je třeba při vymezování pojmu těžké nemoci vycházet především z výchovného dosahu a funkce trestu odnětí svobody, a to v tom smyslu, že za těžkou nemoc je třeba považovat chorobu, jejíž léčení vyžaduje taková opatření, která toto výchovné působení trestu vylučují. Takové vymknutí z výchovného působení vězeňského zařízení je charakterizováno nejen tím, že se odsouzený léčí mimo dosah orgánů ministerstva vnitra (např. v civilní nemocnici), ale i tím, že toto vymknutí z dosahu orgánů ministerstva vnitra trvá po určitou delší dobu (srov. rozhodnutí Vyššího vojenského soudu ze dne 5. 1. 1965, sp. zn. To 123/64, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 8. 2014, č. j. 4 To 31/2014-458). Přestože § 325 odst. 1 tr. řádu výslovně neuvádí, jaké konkrétní skutečnosti by měly vést k přerušení výkonu trestu, lze mít za to, že takový postup

je odůvodněn především v případě, kdy potřebné léčení těžké nemoci odsouzeného lze na rozdíl od zdravotnického zařízení Vězeňské služby ČR zajistit v jiných zdravotnických zařízeních (usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 8. 2002, sp. zn. 8 To 121/02).

12. Rozhodnutí soudu o přerušení výkonu trestu ve smyslu ustanovení § 325 odst. 1 tr. řádu má fakultativní charakter, přičemž posouzení podmínek tohoto institutu náleží plně do pravomoci soudů, které musí vzít v úvahu závažnost nemoci, kterou odsouzený trpí, možnosti věznice zajistit odpovídající léčebnou péči, jakož i délku zbytku nevykonaného trestu (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 3. 2014, sp. zn. II. ÚS 311/14, usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 11. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1657/18, usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2016, sp. zn. III. ÚS 3860/15). I kdyby však byly naplněny citované zákonné podmínky, soud není povinen tento institut aplikovat, což ovšem nelze vykládat jako prvek libovůle, neboť soud musí učinit úvahu, zda odsouzený trpí závažnou chorobou, která by odůvodňovala požadované rozhodnutí a zároveň zda je možno, aby byla odsouzenému ve výkonu trestu poskytnuta adekvátní lékařská péče. Pokud je totiž stát schopen poskytnout takovou úroveň lékařské péče odsouzenému, důvody pro přerušení trestu se zeslabují. Je totiž zároveň třeba pamatovat na to, že pachatel je pravomocně odsouzen za spáchaný trestný čin, a tudíž je nepochybně dán veřejný zájem na tom, aby si odpykal uložený trest (srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2017, sp. zn. II. ÚS 1011/17). Ustanovení o přerušení výkonu trestu podle § 325 odst. 1 tr. řádu míří na případy, kdy zdravotní stav odsouzeného aktuálně neumožňuje, aby se vůbec podrobil režimu výkonu trestu. Pouhá hypotetická možnost, že by v průběhu výkonu trestu mohlo vzhledem k podmínkám výkonu trestu odnětí svobody a z důvodu zhoršení zdravotního stavu odsouzeného dojít k situaci, kterou by bylo možno kvalifikovat jako nelidské či ponižující zacházení či trestání, nemůže představovat aktuální zásah do práva podle čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Soud při rozhodování o žádosti přerušení výkonu trestu posuzuje toliko aktuální situaci odsouzeného a ta v daném případě o bezprostředním ohrožení života a zdraví ve výkonu trestu odnětí svobody nesvědčí.

13. Obecně je možno konstatovat, že žádné trestní stíhání neprospívá zdravotnímu stavu stíhaného, vyvolává stres, který, bráno důsledně, zasahuje do jeho zdraví. Tyto obecné okolnosti však nemohou být důvodem k nestíhání trestných činů, neboť spravedlivé trestní stíhání zaviněných činů nebezpečných pro společnost je jedním z klíčových prvků právního státu (srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 3. 2003, sp. zn. II. ÚS 113/03). Slučitelnost zdravotního stavu uvězněné osoby a výkonu trestu, je závislá na schopnosti státu poskytovat ve vězení lékařskou péči adekvátní kvality. Požadovaný standard lékařské péče vždy záleží na konkrétním případu, přitom by měl splňovat „požadavky lidské důstojnosti“. To nelze však interpretovat tak, že by každému přání či žádosti o lékařské vyšetření uvězněné osoby muselo být vyhověno. V tomto směru nelze také pominout samotnou právní úpravu týkající se vězněných osob. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a změně některých souvisejících zákonů, v § 27 taxativně vypočítává práva a svobody, která jsou omezeny a kterých je odsouzený po dobu výkonu trestu zbaven. Přitom v jeho odstavci 3 vymezuje, že po dobu výkonu trestu odsouzeným nepřísluší mimo jiné právo svobodné volby poskytovatele zdravotních služeb a zdravotnického zařízení. Obdobně § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, konstatuje, že možnost volby poskytovatele a zdravotnického zařízení se nevztahuje na osoby ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, v zařízení pro zajištění cizinců nebo v přijímacím středisku. Je také významné, že odsouzenému není nikterak upřena možnost domáhat se ochrany svého zdraví v rámci samotného výkonu trestu odnětí svobody. Pokud by se přitom jeho zdravotní stav v průběhu výkonu trestu odnětí svobody aktuálně zhoršil natolik, že by nebylo možno ve výkonu trestu pokračovat nebo by nebylo možno chorobu odsouzeného v podmínkách výkonu trestu léčit, trestní řád umožňuje soudu, aby na tuto situaci

adekvátním způsobem reagoval (viz § 325 a § 327 odst. 3 tr. řádu). Není takto zbaven svého práva být chráněn před jednáním, které nese znaky nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestání v případě, že se jeho zdravotní stav zhorší nebo se ukáže být natolik vážným, že výkon trestu pozbývá svého účelu (obdobně usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2017, sp. zn. II. ÚS 1011/17, usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. I. ÚS 373/06, usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 2. 2013, sp. zn. II. ÚS 3160/12).

14. Jak bylo konstatováno již v bodě 12, rozhodnutí o přerušení výkonu trestu odnětí svobody podle § 325 odst. 1 tr. řádu má fakultativní charakter. Posouzení těchto podmínek náleží plně do pravomoci soudu, který musí vzít v úvahu více skutečností. Nepochybně je to zejména závažnost nemoci, kterou odsouzený trpí, možnosti věznice zajistit odpovídající léčebnou péči, jakož i délku zbytku nevykonaného trestu, jeho účelu a veřejného zájmu na tom, aby každý odsouzený spravedlivě odpykal uložený trest. Rozhodnutí o podmínkách přerušení výkonu trestu odsouzeného je takto závislé na soudcovském uvážení celé řady skutečností. Vedle nezpochybněného závěru, že odsouzený trpí těžkou nemocí tedy chorobným stavem, pro který může být ohrožen i nebezpečím smrti i v situaci, kdy jeho léčení nemá významné předpoklady k dalšímu zásadnímu zlepšení či stabilizaci zdravotních potíží, je nutno rovněž respektovat i podstatu trestního řízení a funkci v něm uloženého trestu. Nelze totiž odhlédnout od jeho základního smyslu a požadavku na neodvratitelnost následků trestného jednání při pojímání spravedlnosti pro všechny členy společnosti ve smyslu zásady rovnosti před zákonem. Je třeba vycházet i z výchovného dosahu a funkce trestu odnětí svobody ve vztahu k odsouzenému v tom smyslu, zda léčení vzhledem k závažnosti nemoci vyžaduje taková opatření, která toto výchovné působení trestu vylučují. O takové vymknutí z výchovného účelu trestu by šlo, jestliže by se odsouzený nutně dlouhodobě léčil mimo podmínky řádného výkonu trestu a jejich dodržování náležející vězeňské službě (např. v civilní nemocnici), a její činnost by spočívala v pouhém jeho střežení, a nemohl by se tak vůbec podrobit režimu výkonu trestu.

15. Je třeba také zmínit, že aktuální podklady, které byly shromážděny pro účely tohoto rozhodnutí, považuje soud za dostatečně podrobné, komplexní a podávající objektivní obraz o zdravotním stavu odsouzeného Radomíra L., jakož i o možnostech zajištění adekvátní zdravotní péče Vězeňskou službou ČR, a proto z nich vychází. Jako nadbytečné a nepotřebné pro rozhodování ve věci posoudil proto soud nutnost vyžádání znaleckého zdravotnického posudku na odsouzeného, stejně tak nařízení veřejného zasedání za účelem výslechu odsouzeného a jeho manželky, či vyžádání dalších lékařských zpráv, jak navrhoval odsouzený prostřednictvím svého obhájce. Po vyhodnocení žádosti odsouzeného ve znění jejich doplňků, jakož i spisového materiálu soudu lze uzavřít, že odsouzený Radomír L., přes diagnózu pacienta po transplantaci jater netrpí v současné době těžkou nemocí právě ve smyslu ustanovení § 325 odst. 1 tr. řádu. Jeho zdravotní stav je stabilizován a hodnocen jako příznivý. Jeho onemocnění tedy nezakládá důvod k přerušení výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů. Věznice Karviná, v níž je odsouzený od 30. 4. 2020 zařazen, je schopna mu poskytovat potřebnou lékařskou péči v odpovídající kvalitě. Na této skutečnosti nic nemění ani potřeba případného využití lékařských zařízení mimo prostory věznice, kde je odsouzený umístěn, popřípadě i v zařízeních nacházejících se zcela mimo správu vězeňské služby. Všechna obhájcem odsouzeného předložená tvrzení o pochybení Vězeňské služby ČR pro zajištění řádné zdravotní péče odsouzenému ve výkonu trestu postrádají podle soudu jakékoliv objektivní hodnocení vycházející ze znalostí podmínek samotného výkonu trestu odnětí svobody, jeho režimu a zejména podmínek zdravotní služby, jež musí být ve výkonu trestu každému z odsouzených poskytnuta. Nad to bylo prokázáno, že k vytýkaným pochybením ze strany Vězeňské služby ČR buď nedošlo vůbec (medikace, porušení režimu pravidelných kontrol, dietetická opatření), anebo tato již byla v mezidobí odstraněna (zvýšená hygienická opatření). Soud má tak za to, že Vězeňská služba ČR a konkrétně Věznice Karviná má zákonné

předpoklady i dostatečné kvalifikované organizační podmínky pro řádné zajištění nezbytné péče o odsouzeného ve výkonu trestu a naplnění jeho účelu. Podstatné je, že odsouzenému byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody a ten je povinen vykonat, aby jeho účel byl skutečně naplněn. Zde je třeba zdůraznit zásadu rovnosti každého člověka před zákonem. Nelze připustit, aby se kdokoliv tomuto principu vymykal. Takový postup by totiž vedl k rozkladu právního vědomí společnosti a falešným představám, že spravedlnost pro některé osoby neplatí. Bylo prokázáno, že pro odsouzeného Radomíra L. tento výkon trestu odnětí svobody nepředstavuje ohrožení života a zdraví více, než kdyby byl na svobodě. Aktuální zdravotní stav odsouzeného, který je pod řádným medicinským dohledem s nezbytnými lékařskými prohlídkami v IKEM, nezakládá důvod k přerušení výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů ve smyslu ustanovení § 325 odst. 1 trestního řádu. Proto žádosti odsouzeného nebylo vyhověno ve znění výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat stížnost do 3 (tří) dnů ode dne oznámení usnesení prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě k Vrchnímu soudu v Olomouci. Stížnost nemá odkladný účinek.

Ostrava, 6. 8. 2021

Vítězslav Božoň v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Marta Mikulčíková